אש קודש — ויצא

והנה ד' נצב עליו ופרש"י לשמרו, וצ"ל האם לא די במלאך מן מלאכים האלו שישמרהו, וכן הלא לקמן כתוב והנה אנכי עמך ושמרתיך וכו' ולמה הוצרך כאן להיות נצב לשמרו, והגם שאפשר ושמרתיך דלקמן שמירה על הדרך, וכאן שמירה לאותו הלילה, מ"מ צ"ל למה ב' שמירות ולא שמירה מעתה עד שישוב.

ואפשר כי נודע חד דעה (במדרש רבה פ' ויצא) שמלאכים אלו שרי האומות היו שעלו וירדו, לכן כשנעשה התגרות בין השרים, זה עולה ומפיל את זה, וזה להיפך, אז צריך איש הישראלי רחמי שמים כ"כ עד שד' בעצמו נצב עליו לשמרו, כי במלאך נאמר כי לא ישא לפשעכם והוא ית' רחמים רבים הוא, ואמר לו ד' אני אלוקי אביך וכו' אפילו כשח"ו אין לך זכות מעצמך, ולא אוכל עוד לאמר לך אנכי ד' אלוקיך, רק אלוקי אביך זכות אבותיך בלבד, ג"כ נצב עליו לשמרו.

והנה כאן מתחילה כתוב אני ד' ואח"כ כתוב אנכי עמך, כי החילוק בין אני לאנכי הוא הכ"ף ואיתא בגמרא שבת, (דף ק"ה) אנכ"י נוטריקון אנא נפשאי כתבית יהבית, נמצא שאני הוא בלא כתבית, כי החילוק בין הכתב להדיבור הוא שמה שנכתב נשאר גם אחר שעשו הפעולה, והדיבור רק בשעה שמדברים שומעים, ואפשר זהו גם לא כמו שאני נכתב אני נקרא וכו' (פסחים דף נ') ובבהמ"ק אמר הכהן ככתיבתו, (מסכת סוטה דף ל"ח) מפני שהשיגו בקרבם ע"י דיבור עשיה של קדושה שנשארה אצלם כאילו נכתב בהם, לכן גם בדיבור אמרו השם ככתבו, כי גם הדיבור בחי' כתיבה היה, משא"כ עתה שאין הדיבור בחי' כתיבה כי אח"כ הקדושה נחלשת בנו לכן אין יכולים לקרא בבחי' כתיבה.

והנה בשעה שצר לנו ואנו סובלים עתה בעת שהשרים עולים ויורדים, ובכלל מהצרות, לבבנו נכנע לפני ד' ויראים ממנו ית', צריכים לחקוק את הדברים בלבנו שתשאר ההכנעה והיראה מלפניו ית', שגם כשיעזור ד' במהרה לנו מכל צרותינו נהי' משועבדים אליו ית' ונעבדהו באמת באהבה ויראה, לכן מתחילה כתיב אני ד' אלוקי אביך, ואח"כ אנכי עמך וכו' שתשתדל לבוא לאנכי עם כ' גם כתבית שישאר כתוב בקרבך ואז אנכי עמך תמיד.